

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krištofjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUČNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštarnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

POPOLNO SOGLASJE MALE ANTANTE

Konferenca zunanjih ministrov Male antante je bila zaključena v popolnem soglasju o vseh problemih evropske politike

Bukarešta, 5. maja. Na včerajšnji popoldanski seji zunanjih ministrov Male antante, ki je trajala dve uri, je bilo zaključeno posvetovanje o vprašanju nemško-avstrijske carinske unije in preferenčnih carinah. Ministri so nadalje obravnavali tudi probleme, ki so na dnevnem redu zasedanja sveta in plenarnega zasedanja Društva narodov v maju. Razen tega so razpravljali o uveljavljanju haških dogovorov. Zvečer so bili zun. ministri gostje rumunskega zunanjega ministra Ghice. Zaključna seja konference, o kateri bo izdan tudi oficijelni komuniké, je bila dopoldne. Opoldne so bili vsi trije zunanji ministri gostje kralja Karola.

Bukarešta, 5. maja. Z naraščajočo napetostjo spremljajo politični in gospodarski krogi potek konference ministrov Male antante. Rumunski tisk vedno bolj podčrtava gospodarske interese Rumunije in naglašja, da je Jugoslavija po svoji gospodarski strukturi na las podobna Rumuniji in ima zato docela identične interese v nasprotju s Češkoslovaško, ki ima pretežno industrijski značaj. To je važno v toliko, ker bo morala tokratna kon-

ferenca zunanjih ministrov zavzeti definitivno stališče glede na avstrijsko-nemško carinsko unijo. Za Češkoslovaško je avstrijsko-nemška carinska unija docela drugačnega pomena kakor pa za Rumunijo in Jugoslavijo. Rumuniji in Jugoslaviji se od nemške vele-industrije ni ničesar bati, ker sta pretežno agrarni državi, v neprijetnem položaju pa je Češkoslovaška, ki bi bila s svojo industrijo odrezana od mnogih tržišč. »Cuventul« naglašja, da je treba upoštevati hudo agrarno krizo in naloga konference je, da spravi nasprotujoče si interese med Češkoslovaško na eni ter Jugoslavijo in Rumunijo na drugi strani v sklad, da bi se mogla nadaljevati politika sloge in solidarnosti Male antante.

Zunanji ministri in ostali udeleženci konference ne dajejo nikakih izjav in opozarjajo novinarje, da bo po današnji zaključni konferenci izdan službeni komuniké.

Se večjo pozornost kakor rumunski posveča inozemski, zlasti nemški tisk, posvetovanjem v Bukarešti. Splošno sodijo, da je to ena najtršjih preizkušenj Male antante, kar jih je bilo doslej.

Pariz, 5. maja. »Temps« se bavi v uvodniku s konferenco ministrov Male antante v Bukarešti in naglašja, da je ena najvažnejših, kar jih je imela Mala antanta v dobi zadnjih petih let. List poudarja, da gospodarski interesi Rumunije, Jugoslavije in Češkoslovaške sicer niso identični in se dokaj razlikujejo, ker sta Rumunija in Jugoslavija pretežno agrarni državi, Češkoslovaška pa pretežno industrijska, toda politični interesi vseh treh držav so tako tesno združeni, da ne bo težko najti sporazuma.

Bukarešta, 5. maja. Današnji listi poročajo, da je bilo na včerajšnji posvetovanjih ministrov Male antante doseženo popolno soglasje o stališču Male antante do avstrijsko-nemške carinske unije. Jugoslavija in Rumunija sta sprejeli predloge dr. Beneša ne glede na to pa sta si pridržali popolnoma svobodo za uvedbo preferenčnih carin. Na sročnem banketu, ki ga je priredilo rumunsko zunanje ministrstvo, so imeli vsi trije ministri govore, v katerih so poudarjali popolno solidarnost Male antante in posredno zanikali vse domneve, da bi moglo priti v Mali antanti do nesoglasja zaradi avstrijsko-nemške carinske unije.

Sestanek med našim in rumunskim kraljem

Včeraj sta se sestala na kraljevi jahti v Drenkovu na Dunavi — Sestanek je bil rodbinskega značaja

Beograd, 5. maja. AA. O priliki potovanja Nj. Vel. kralja Rumunije Karola II. v Temesvar in po želji Nj. Vel. kralja Aleksandra, da vidi svojega visokega sorodnika, je bil včeraj 4. maja sestanek obe suverenov na kraljevski jahti »Dragor« v pristanišču Drenkova na Dunavi.

Nj. Vel. kralj Aleksander je bil na jahti v spremstvu ministra dvora g. Bore Joffica, rumunskega poslanika na našem dvoru Guranesca, admirala D. Wikerhauserja in dvorske suite.

Nj. Vel. rumunskega kralja Karola so spremljali predsednik rumunske vlade g. Jorga, vojni minister general Konstantin Stefanescu-Amza, naš poslanik na rumunskem dvoru g. Colak Antič, generalni tajnik rumunskega ministrstva za zunanje zadeve g. Filaliti in dvorska suita.

Med izletom po Dunavu je Nj. Vel. kralj Aleksander priredil na jahti kosilo na čast svojega visokega gosta.

Sestanek je bil povsem rodbinskega značaja.

Konference Društva narodov

Z jutrišnjim dnevom se odvarja v Ženevi vrsta konferenc, ki se bodo bavile z važnimi problemi nove evropske organizacije

Ženeva, 5. maja. Delo Društva narodov bo meseca maja izredno živahno, ker se bošta vršili dve konferenci izredne važnosti. Dnevni red zasedanja sveta Društva narodov, ki se prične 18. maja, je bil že objavljen. Evropska komisija, ki se sestane dne 15. maja, bo razpravljala o poročilu organizacijskega odbora, ki je zboroval v Parizu in ki se je bavil s statutom, organizacijo in delovno metodo komisije. Razen tega se bo razpravljalo o udeležbi svobodnega mesta Gdanskega pri gospodarskih razpravah komisije. Kot tretja točka je na dnevnem redu svetovna gospodarska kriza, v kolikor se tiče evropskih držav. Na dnevnem redu je poročilo gospodarske in finančne organizacije o gospodarski krizi, poročilo mednarodnega urada za delo o znanjih predlogih Alberta Thomasa za pobljanje brezposelnosti in poročila o poteku pariških konferenc, na katerih so se obravnavala vprašanja prodaje sedanjih in bodočih žitnih presežkov vzhodnih evropskih agrarnih držav, kakor tudi načrt o osnovanju mednarodne agrarne kreditne banke. Končno obliko bo dal temu načrtu finančni odbor, ki se sestane jutri 6. maja.

V okviru splošne debate o gospodarski krizi se bo na predlog Nemčije razpravljalo o evropski carinski politiki, pri čemer bo nemški zunanji minister dr. Curtius obrazložil namene načrta nemško-avstrijske carinske unije. Ob tej priliki bo Briand predložil tudi svoj načrt o evropskem gospodarskem sodelovanju, čigar podrobnosti pa še niso znane. Obe zadevi bosta dal zasedanju posebno izredno važno obeležje.

Poudariti je treba, da se bodo tudi vlade Sovjetske Rusije, Turčije in Islandije udeležile ženevskega zasedanja evropske komisije in da sta si Nemčija in Italija pridržali pravico, postaviti tretjo točko dnevnega reda, razpravo o gospodarski krizi, katere se bodo udeležile omenjene tri države, na čelu dnevnega reda.

Kakor znano, bo svet Društva narodov na predlog nemške vlade razpravljati tudi o vprašanju mednarodne konvencije za objavljanje stanja obojestransko posameznih držav na podlagi enotnih vzorcev, ki jih je nemška vlada že predložila in ki bodo poslani posameznim vladam.

Pariz, 5. maja. Vlada je izdala na več medministerijskih konferencah podoben načrt, ki vsebuje temelje za novo evropsko gospodarsko organizacijo. Diplomatski zastopniki Francije v inozemstvu so bili obveščeni o vsebini načrta in so obenem prejeli nalog, naj informirajo dotične vlade o novem načrtu. V Ženevi bo podal zunanji minister Briand obširen eksponé o njem.

Dunaj, 5. maja. Avstrijski podkancler dr. Schober bo drevo odpotoval v Ženevo na zasedanje evropske komisije in sveta Društva narodov. Dunajska vlada pričakuje, da bo Briand predlagal, naj se zadeva avstrijsko-nemške carinske unije predloži haškemu razsodišču. Če bo ta predlog sprejet, bosta Avstrija in Nemčija pozvani, naj ustavi vsa nadaljna pogajanja in priprave za izvedbo te unije. Briand bi bil s tem zadovoljen, ker računa, da bo še pred odločitvijo haškega razsodišča uresničen njegov načrt za evropsko sodelovanje. To bi bržkone napotilo Nemčijo in Avstrijo, da bi opustili svoje posebne načrte in se pridružile splošni evropski akciji za gospodarsko konsolidacijo Evrope. Teoretično se priprave za izvedbo avstrijsko-nemške carinske unije nadaljujejo. Nemška vlada je že imenovala posebno komisijo, ki naj pripravi vse potrebne zakone. To bo storila tudi avstrijska vlada in bosta obe komisiji delali skupno. Če se položaj ne bo izpremenil, bodo v jeseni predložili nemškemu državemu zboru in avstrijskemu Narodnemu svetu vsi potrebni zakoni, kakor carinski zakon, nova carinska tarifa in zakon o ratifikaciji pogodbe o carinski uniji.

Kemal paša zopet izvoljen

Carigrad, 5. maja. Včeraj je bilo otvoreno četrto zasedanje velike turške narodne skupščine. Skupščina je soglasno izvolila Kemal pašo za predsednika republike za nadaljno dobo štirih let. Za predsednika Narodne skupščine je bil izvoljen Kiamim paša, dočim bo odstopilvi ministrski predsednik Izmed paša najbrže zopet imenovan za predsednika vlade.

Kongres mednarodne trgovske zbornice

Washington, 5. maja. Včeraj je bil otvoren šest svetovni kongres mednarodnih trgovskih zbornic. V pozdravnem nagovoru je izjavil predsednik Hoover, da je zašla tudi Amerika zaradi svetovne krize v težko depresijo. Svetovna gospodarska kriza je posledica svetovne vojne. Države se morajo razorožiti, da bodo s tem znižale davčna bremena. Izdatki v posameznih državah so danes za 70 odstotkov višji kot pred vojno. Za obnovo je treba zaupanja, ki ga je mogoče zbuditi samo z omejitvijo in znižanjem oborožitve. Razorožitvena konferenca bo prav za prav gospodarska konferenca; od njenega uspeha bo odvisno stanje svetovnega gospodarstva.

Jurjev dan

Narodni praznik.

Ustaj, ustaj, bori se, ne kloni, Prošajo, svetlost i život donosi, Djurdjev dan, kojim se narod ponosi.

Skozi dolgo let je naš narod mislil in v svojih pesmih pozdravljal ter praznoval Jurjev dan.

Naš narod, do nedavna razkasan in podjarmljen, bil je razpet na križ pravice, a je vedno upal in trdno veroval v svoje osvobodjenje in ujedinenje. To svoje upanje in vero je naš narod najtesneje povezal z Jurjevim delom, ki budi iz spanja v novo življenje vso prirodu.

Največji poborniki svobode in legendarni junaki našega naroda so se sestajali vsako leto na Jurjev dan na določenem mestu — v zelenem gaju in cvetoči livadi — na junaški govor in odgovor, reševali pri tej priliki usodna vprašanja — borbe za osvobodjenje našega podjarmljenega naroda.

Zato je Jurjev dan najmilejši naš dan, tradicionalni naš narodni praznik.

Naša hrabra vojska, — kot najizrazitejši predstavnik vsega našega naroda — ki spoštuje in visoko ceni vse narodne običaje, praznuje 6. t. m. Jurjev dan najslavesnejše. Vojaštvo gre v povorki d. vojašnice Vojvode Mišića z gošbo skozi mesto na vojaško vežbališče pri Devici Mariji v Polju. Odhod bo ob 5. jutraj.

Vabijo se vse korporacije in društva, kakor tudi ostalo prebivalstvo, da po hiti z vojaštvom v zeleno in cvetočo prirodu in s svojo prisotnostjo še bolj poveča praznični našega edinstvenega narodnega in najmilejšega praznika »Djurdjevega dne«.

Zborovanje trgovcev iz ljubljanske okolice

Naše trgovce tare poleg gospodarske še kriza solidarnosti in stanovske vzajemnosti

Ljubljana, 5. maja.

Ker ni bil redni letni občni zbor gremija trgovcev za srez Ljubljana davi ob 8. sklepčen, ga je otvoril načelnik g. Šporn trgovec z Ježice, po pravilih ob 9. V prekrasni dvorani Trgovskega doma je bilo zbranih okrog 50 trgovcev in trgov iz okolice, samih resnih mož in razboritih žena, posredovalcev med našim kmetom in mestom.

Načelnik gremija je otvoril občni zbor in pozdravil navzoče, zlasti zastopnika ZTOI tajnika g. dr. Plessa, posebno toplo pa zastopnike tiska in sicer s takimi besedami, ki jasno dokazujejo, da naša dežela mnogo bolj upošteva važnost časopisa, kakor mesto. Spomnil se je tudi umrlih tovarišev Drobniča, Petača, Pavčiča in Justa Rozmanove, nakar so navzoči v znak sožalja vstali. Podal je kratek pregled triletnega delovanja gremija, ki daje točno sliko prizadevanja za izboljšanje sedanjega stanja okoliških trgovca. Številne intervencije so bile deloma upoštevane, mnogo je pa še nerešenih. Gospodarska bilanca je v zadnjem času neugodna in se posebno mali trgovci težko bore za obstanek. Po kraljevem manifestu se je položaj izboljšal in dani so pogoji za boljše bodočnost. Organizacija je pokazala intenzivno delovanje zlasti

v davčnih zadevah in prometnih vprašanjih, mnogo pa delajo tudi tovariši po raznih občinskih zastopih. Gremij vodi

borbo proti umazani konkurenci in inozemskim trgovskim potnikom, krošnjarjem itd., žal se pa odredbe sreskega načelnika, ki jih je izdal orožniškim postajam glede krošnjarjev, da je krošnjarnje v ljubljanski okolici ob nedeljah prepovedano, dosti ne upoštevajo.

Gremij se pa bori tudi proti raznim konzumom in zadrugam, ki delajo trgovcem veliko škodo. Zadovoljivo je rešeno vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin, vendar je pa želja vseh okoliških trgovcev, da bi smeli imeti trgovine odprte ob nedeljah

namesto do sedanjih 2 ur, vsaj 4 ure.

Posebno pozornost posveča gremij razvoju telefonskega omrežja v ljubljanski okolici, ki sedaj nikakor ne zadostuje. O predpisih novega davčnega zakona je gremij svoje člane stalno obveščal, posebno pozornost je pa posvečal

novemu davku na skupni poslovni promet. Trgovski zastopniki v davčnih odborih krepko branijo interese okoliških trgovcev in zaslužijo zahvalo. Prav tako močno se pa zavzema gremij za zboljšanje komunikacij in slabih cest. Na socialnem polju se je gremij pridružil akciji ljubljanskega gremija pri ustanovitvi trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč«, zavzemal se je pa tudi za ustanovitev bolniškega zavarovanja članov. Pred uveljavljanjem novega obrtnega reda se je posrečilo unesti vanj zahtevo po dokazu usposobljenosti in prepoved krošnjarnje in petletno trgovsko prakso za potnike. Napredku našega trgovskega naraščaja posveča gremij prav posebno skrb in nudi vsem šolskim odbo-

borom, kjer se nahajajo obrtne nadaljevalne šole, znatno podporo. Mnogo vajencev in vajenk iz okolice obiskuje tudi gremijsko šolo v Ljubljani. Okoliški gremij je znatno pripomogel tudi pri graditvi Trgovskega doma. Ob kraju svojega govora je pozval načelnik navzoče, naj se oklenejo organizacije in čitajo »Trgovski list« ter izrekel uredniku dr. Plessu zahvalo, prav tako kakor ZTOI in Zvezli trgovskih gremijev.

Ko se je poleglo odobravanje, je pozdravil zbor v imenu ZTOI tajnik g. dr. Pless. Govoril je o važnejših nalogah, ki zahtevajo vso pozornost in največjo aktivnost stanovskih organizacij, ker gre za zakonitost obrtnega zakona, važnih socialno-političnih zakonov, ki prav globoko segajo v gospodarsko življenje. Nuja potreba bo, da sodelujejo pri teh akcijah prav vsi trgovci in podpirajo gremij. Vse tare kriza, ki jo pa dela še bolj občutno

kriza solidarnosti in stanovske vzajemnosti.

V vsakem tovarišu vidimo le nevarnega konkurenta, pri tem pa pozabljamo na skupne koristi in javnost nikoder ni sklonjena trgovini. Monstre-procesi, kakor proces proti pekarni in trgovcem, torej celim stanovom, so znak časa, kako malo verjamo, da nas lahko vsakdo prezira. Boriti se moramo za povzdigo svojega ugleda in prepričati moramo tudi one, ki nas omalo-važujejo in zaničujejo, da smo v gospo-

darskem organizmu ne samo koristen, temveč tudi

neobhodno potreben faktor.

Do tega pridemo samo s solidarnim nastopom, zato se pa mora vsak okleniti čim najtesnejše svojih organizacij, ki so se v težkih bojih izkazale za vredne našega zaupanja. Končno zagotavlja dr. Pless vso podporo s strani ZTOI in prosil, naj bi se članstvo v vseh težkih zadevah obračalo na Zbornico, ki je vsakemu vedno z vsem svojim aparatom na razpolago.

Zborovalci so brez čitanja odobrili zapisnik zadnjega občnega zbora, tajnik g. Šporn je pa predčital obširno poročilo, ki iz njega posnemamo, da je konec leta 1930 naraslo število trgovskih obratov na 838, med temi 51 protokoliranih. Iz teh števil vidimo, da so se pomnožile trgovine za 111 obratov. Vse trgovine imajo 80 vajencev in vajenk ter 86 trgovskih sodelavnikov. Za izboljšanje trgovskega naraščaja je v ljubljanski okolici premalo obrtno nadaljevalnih šol, ker imajo te šole le v Dev. Mariji v Polju, na Vrhniki in v St. Vidu. Mnogo vajencev obiskuje tudi ljubljansko gremijsko šolo. Največji prirastek trgovin je zaznamovati v špeteriški in mešani trgovini. Tajniško poročilo nadalje slika boje gremija in njegova prizadevanja za koristi trgovcev na vseh poljih, zlasti pa pri omiljenju novega davka na poslovni promet, kakor tudi proti drugim davščinam. Z razvojem ljubljanske okolice vedno bolj približuje mestu in bližnje občine kmalu pripadejo pod kompetenco mestnega magistrata. V kratkem bodo izpeljane cestne železnice proti Viču, St. Vidu, Rudniku in Ježici, pričakujemo pa tudi naselelitev industrijskih podjetij, kar bo poživilo poslovni promet, pričakovati pa moramo tudi živahnejše stavbno gibanje.

Z živahnim odobravanjem sprejetemu tajniškemu poročilu je sledilo poročilo blagajnika g. Jeločnika. Iz računskega zaključka je razvidno, da je imel lani gremij 195.129.31 Din dohodkov in 81.880.29 Din premoženja, proračun za leto 1931 pa izkazuje 11.000 Din dohodkov za 48.960 Din potrebščin, torej 37.950 Din primanjkljaja. Absolutni blagajnik in proračun je zbor sprejel soglasno, prav tako je bil pa soglasno izvoljen nov odbor in sicer: načelnik Šporn Josip, Ježica, I. podnačelnik Jeločnik Viktor, Rožna dolina; II. podnačelnik Šetinc Davorin, Vrhnika; odborniki: Kregar Dora, Dravljje-Zgornja šiška; Rant Ivan, Dev. Marija v Polju; Javornik Franc, Vič-Glince; Majaron Joško, Borovnica; Rahne Ivan, Selo-Moste; Hafner Lovro, Preska-Medvode, Belec Anton, St. Vid pri Ljubljani; Košir Alojzij, Dragomer; Pečnik Stanko, Stožice; Ogrin Ivan, Laverca; za namestnike: Jernejčič Josip, Vrhnika; Kandane Anton, Piljava gorica; Bartl Hinko, Rožna dolina; Novak Anton, Štepanja vas; Bernež Ivan, Vrhnika; za preglednike računov: Završnik Nace, Glince-Vič; Smerke Ivan, Stožice; za delegate za zvezni občni zbor: Šporn Josip, Majaron Joško, Jeločnik Viktor, Javornik Fran, Rahne Ivan, Ogrin Ivan, Jernejčič Josip, Rant Ivan in za njih namestnike: Šetinc Davorin, Dora Kregar, Belec Anton, Košir Alojzij, Pečnik Stanko, Prištevac Leopold, Kandane Anton, Bartl Henrik, Smerke Ivan in Završnik Nace.

Ker ni bilo samostojnih predlogov in se nikdo ni oglašil pri slučajnostih, je načelnik Šporn z zahvalo za ponovno zaupanje in udeležbo zaključil dobro uspeh občni zbor.

Potres v Angliji

London, 5. maja. V Manchestru in okolici so občutili v nedeljo precej močan potres. Po dosedanjih vesteh ni napravil večje škode, pač pa je izzval med prebivalstvom veliko paniko.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize. Amsterdam 22.845, Berlin 13.5225 — 13.5525 (13.537), Bruselj 7.906, Budimpešta 9.9153, Curih 109.35 — 109.965 (109.5), Dunaj 798.40 — 801.40 (799.9), London 276.41, Newyork 56.63 — 56.83 (56.73), Pariz 221.22 — 223.22 (222.22), Praga 167.96 — 168.76 (168.36), Trst 296.50 — 296.50 (297.50).

INOZEMSKA BORZE.
Curih. Beograd 9.135, Pariz 20.29375, London 25.2425, Newyork 519.0625, Bruselj 72.19, Milan 27.18, Madrid 53.90, Amsterdam 208.60, Berlin 123.62, Dunaj 73.05, Sofija 3.765, Praga 15.375, Varšava 58.20, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.065

Vlasta Burian

sloviti, nepozabljeni komik iz filma »Lažni feldmaršal«, to pot v vlogi pismonoše v naj-novejši, sijajni šoligri:

njegova sestra

Butri premiera in kolosalen smeh v Elitnem kinu Matici

To predstavlja priljubljena filmska umetnica, nazvana ženski Chaplin.

Morje vir zdravja in bogastva

Zaključno predavanje dr. Rožiča pod okriljem Zveze obrtnih zadrug

Ljubljana, 5. maja.

Kakor bi bila hotela Ljudska univerza Zveze obrtnih zadrug, ki vzgaja svoj naraščaj z vso poštovanostjo po točno začrtanem programu, prihraniti za konec sezone, tako smo se zadnjič zabavali pri predavanju prof. Mlakarja, slični pa navdušili za naše morje ob zanosnih besedah dr. Valentina Rožiča. Prej zvečine predavanja resne, poučne vsebine so se s tema govoroma izpremenila v zabavne in navdušujoče govore o opisih lepote in bogastva naše zemlje, kar mladino najbolj zanima.

Tudi slični je bila krasna dvorana OUZD polna mladine, predavanja se je udeležilo tudi mnogo mojstrov in prijateljev obrtnosti, ki smo med njimi opazili zastopnika ZTOI konzulenta g. Zagarja.

Ker je bila s tem predavanjem zaključena sezona Ljudske univerze, se je podnatečnik pred dr. Rožičevim govorom najprej zahvalil vsem predavateljem, obrtnikom, tisku in zavodom, ki so podpirali stremenje Zveze obrtnih zadrug, nato je pa pozdravil zastopnika ZTOI in predavatelja ter naznanil, da se bodo predavanja jeseni nadaljevala. Poleti priredi Ljudska univerza za svoj naraščaj več izletov. Tako je že v nedeljo peljal občinski svetnik učitelj g. Potočnik svoje učenke iz tečaja za nemščino, ki se ga udeležuje 60 vajencev, v muzej, v nedeljo imajo pa vajenci in vajenke v »Kino dvorcu« brezplačno predstavo. Predvsem se je pa seveda govornik zahvalil mladini za poštovanost obisk, ker so prihajali v tako velikem številu, čeprav jih k udeležbi nikdo ni silil.

Predavatelj je nato z vznemirjenimi besedami spregovoril o »Aškerčevih pesmih našega morja, o »Jadranskih biserih« ter naznanil, da povede poslušalce po vsej obali Jadrana, kjer prebiva slovanski rod.

Posebno globoko zamišljene so bile predavateljeve besede o pomenu morja za človeštvo in o njegovem neizmernem bogastvu. Morje je prometna cesta vseh cest, ki združuje vse narode, da so se za oblast na njem borili vse vekove do danes. Na kratko je opisal morje z geografskega stališča ter zlasti omenjal njegovo globino, govoril o modrini morja in o njegovi slasti ter večni pregledljivosti. Kakor nebo nad nami je modro in prozorno in kakor je nebo visoko tako je morje globoko, brezštevila razmoli je njegova flora in bogatejša kot na kopnem je njegova fauna, ki z ribami hrani in preživlja ogromen del človeštva. Največjega pomena so pa za človeštvo obale zaradi pokrajinske lepote in zaradi pristanišč. Zaradi lepote privlačijo rivijere tuje, ki sebi, zato je pa tudi naša obala neprecenljive vrednosti za naš tujski promet, ki obeta postati najvažnejši narodno-gospodarski faktor. Otoki in obale so zaradi svoje milde klime in čistega zdravilnega zraka vir zdravja, miru in poživljajoče se moči.

Jadransko morje smo definitivno dobili v svoje roke šele leta 1920 z rapalsko pogodbo. Njegova važnost je zlasti v 1700 km dolgi, silno razčlenjeni obali od tržaškega zaliva do Bojane z najvarnejšimi pristanišči. Razen obale je pa v naših rokah tudi 350 naseljenih otokov in polno naseljenih.

Morje je vir bogastva in mladina naj hrepeni, da pride v njega bližino, da dvigne zaklade morja v prid sebi, narodu in državi. Z največjim občutjem je podal dr. Rožič žalostno zgodovino Jadranskega morja in potrdil svoje besede z Jenkovim »Morje adrijsko«, nato je pa izpregovoril o Jadranski Straži in njenih namenih, ki se popolnoma razlikujejo od nekdanjega avstrijskega društva za poost morja. Jadranska Straža vzbujala hrepenenje po morju, pogum in pomorsko zavest v narodu, da bomo končno pojmlili, kakšen ogromen pomen ima za nas poost morja in kakšno bogastvo lahko dvignemo iz njega.

Predavanje je bilo večkrat prekinjeno z burnim aplavzom.

Po predavanju je predavatelj pokazal nad 50 slik z našega morja in iz zasedenega ozemlja, na kraju pa tudi mnogo slik naših podmornic, ki jih udeleženci občudovali z največjim užitkom. Ker so diapozitivi te serije izposojeni tja, kjer jih bolj rabijo, kakor mi doma, so bile pokazane slike le izbirke, ki bi ne bil priporočljiv pri predavanjih v inozemstvu za povzdig tujkega prometa. Vsako sliko je spremljal s kratkim jednatim tekstom, zaključil je pa predavanje z globoko Jenkovo »Molitvijo«.

Po vihrnem odobravanju se je predavatelj zahvalil predsedniku Zveze obrtnih zadrug, posebno zahvalo je pa izrekel mi-

nistrstvu trgovine in industrije, ki je dala znatno podporo mestni občini, banski upravi, mojstrov in zadrugam, ki so se zavedali koristnega in idealnega delovanja Ljudske univerze, zahvalo je pa izrekel tudi Zvezi kulturnih društev, Prosvetni zvezi, Jadranski Straži, OUZD, Narodni strokovni Zvezi, ZTOI, Delavski zbornici, Higijenskem zavodu, zlasti pa zdravnikom mestnega fizikata in mladini, češ, da zaključek predavanj Ljudske univerze ni dan veselja, ker bo mladina predavanja pogrešala, kakor je dokazala s svojo udeležbo, ki ni bila prisiljena in vedno iz lastnega nagiba. Zveza obrtnih zadrug ustanovi v kratkem tudi pevski zbor in glasbeni odsek vajencev, priredi pa tudi več izletov. Uspehi predavanj so prav dobri, saj učitelji priznavajo, da se je med tem časom dvignila poslušnost in disciplina, vse prebivalstvo pa vidi, kako dostojno se zdaj vede pred razpita obrtniška mladež. Zdravi naj se vrnejo vajenci in vajenke jeseni k predavanjem, da nadaljujejo svojo izobrazbo.

Popolnoma nepričakovano je stopil na podij simpatičen mladenič, ki bi ga človek smatral za akademika, in se v krasnem govoru zahvalil za nauke iz predavanj in za nemški tečaj ter v imenu vajejskega odbora zagotovil, da se obrtniška mladina v prihodnje udeležila pouka še z večjo vnemo, kakor doslej. Ta zali fant pa ni bil akademik, temveč obrtniški vajenec Ivan Zalar in prav v njem smo konstatirali, kakšne uspehe je dosegla Ljudska univerza.

Izid obravnave proti komunizmom

Ves teden trajajoča obravnava proti komunizmu je bila zaključena v nedeljo ob pol 2 zjutraj. Državni tožilec je govoril 4 ure, zagovorniki pa po 5. Posvetovanje sodnega dvora je trajalo 4½ ure, citanje razsodbe pa poludružno. 15 obtožencev je bilo opoščanih, 14 obsojenih, France Zlebnik je bil pa izločen iz te obravnave.

Obsojeni so bili Peter Cvek na 14 mesecev, Franc Gerbec na 12, Alojzij Kusold na 10, Anton Zužek, Konrad Kovac in Alojzij Konjar na 8, Ivan Gašparšič na 7, Pankracij Krivo grad na 6, Josip Nakret na 5, Alojzij Strojnik na 4, Anton Črnoplogar, Anton Ivrtinik in Josip Harun na 3 mesece, Maks Viternik pa na 7 dni zapor. Oproščeni so pa bili Vitigar, Opeka, Trtnik, Korošec, Ule, Vihar, Leks, Kališnik, Hribernik, Razpet, Stembrov, Uran, Prelec in edina ženska v procesu 64 letna Franciška Laznik Obsojenci, razen Cveka, ki bo sedel še 10 tednov in Gerbeca, ki bo izpuščen 14. t. m., so že odse deli kazen.

Ženstvo za svetovni mir

Studijska konferenca za mir, ki jo je sklicalala internacionalna alijansa za žensko volilno pravico in državljansko vzgojo žene, se bo vršila v Beogradu od 15. do 20. maja. Ta ženska organizacija ima svoje upravne seje vsako leto v drugem večjem mestu in priključijo se jim konferenca o kakem važnem aktualnem vprašanju. Za svojo propagando izbere navadno državo, v kateri žene še niso »osvojenec«, t. j. da nimajo volilne pravice. Za govornike povabi odlične moške in žene. Tako bo na konferenci v Beogradu med drugim govoril tudi znameniti angleški politik in pobornik miru lord Cecil. Govorile bodo Američanka Ruth Morgan, predsednica komisije za mir in Društvo narodov, češka senatorka Plaminkova, Nemka Schreiber-Kruger, ministerjalna svetnica dr. Baumertova, Emilija Gourd in druge.

Ta konferenca pa ni namenjena samo članicam »Ženskih pokretov«, temveč je sklicana predvsem za to, da imajo tudi ženske, ki niso članice teh društev, priložnost spoznati osebnosti, ki se bore za svetovni mir, in se pogledati v vprašanja, ki so tako važna predvsem za žensko vlogo sveta. Poleg tega je Jugoslovanski ženski savez član int. alijanse, zato se vrne priprave za konferenco v najlepši slogi vseh beograjskih ženskih društev. Žeteli bi bilo, da se udeležijo konference čim več Slovenk. Zlasti opozarjamo na to pripravljali odbor za Organizacijo visokotek in onega za udrženje akademsko izobraženih žen. Ali ni sramotna upoštevanost, da se še nobene ženskega kongresa ni udeležila Slovenka z akademsko izobrazbo?

Program: 15. maja zvečer seja vseh »Ženskih pokretov« s predsednico intern. alijanse g. Corbett Ashby. 16. maja sestanek vse uprave internacionalne alijanse z delegatkinjami društev Jugoslovanskega ženskega saveza. 17. maja ob 10. svečana otvoritev konference za mir v veliki dvorani univerze. 17. maja popoldne, 18. in 19. ves dan razprave o miru: a) razorožitev, b) evropska unija. 20. maja sestanek delegatkin ženskih organizacij balkanskih držav.

Dovoljena je udeleženkam konference četrtinska vožnja. Za stanovanje skrbi vsaka zase. Učiteljice in druge državne uradnice naj javijo svojo udeležbo do 7. maja, da se jim izposluje dopust pri banovinski upravi, in naj navedejo, koliko dni potrebujejo. Radi dostave potnih legitimacij (za znižano vožnjo) je poslati prijase najkasneje do 8. t. m. na naslov Cirila Stebi-Pleško, Selenburgova 7-II.

Komercijalizacija sodobnega tiska

V ruski dijaški menzi je predaval slični v Beogradu bivajoči bivši privatni docent petrograjke univerze Vladimir Valentinovič Rosenberg o komercijalizaciji »sodobnega tiska«. Predavanje je bilo razdeljeno v tri dele. V prvem delu je predavatelj obravnaval evolucijo sodobnega tiska, ki se kaže najbolj na velikih listih in ki je izražena v tem, da se izpremeni časnik iz literarnega dela v trgovsko podjetje velikega kapitalističnega obsega. V drugem delu predavanja je predavatelj ugotovil, da se kaže ta smer razvoja najbolj na primerih sodobnega tiska v Franciji, Angliji, Ameriki in Nemčiji in opozoril je na oblike komercijalizacije že komercijaliziranega tiska. V tretjem delu je govoril o bodočini tiska, naglašujoč, da je prišla mednarodna asociacija novinarjev do zaključka, da govorci časnik »Radikalizacija« ni nevaren tekem tiskanih besedi, pač pa pomembno prvi koraki telefotografije, to je prenosa vsebine lista na večje razdalje grafičnim putem, pomemben pojav.

Bodoči tisk se bo lahko ognil tiskanju in razpošiljanju tiskanih izvodov s tem, da bo neposredno prenašal vsebino časnika na trakove sprejemnih aparatov po stanovanjskih hišah. Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem o evoluciji sodobnega tiska. Predavatelj je jasno označil poideine etape te evolucije in podpel svoje izdvice z mnogimi praktičnimi primeri iz novejših zgodovine zapadno evropskega in severnoameriškega tiska.

Händel: Samson

Nar. železn. glasb. društvo »Sloga« je pod vodstvom svojega izrednega mariljeva, nadarjenega in široko glasbeno naobraznega dirigenta g. Henja Svetela včeraj zvečer v Unionu priredilo koncert, ki je bil namenjen »Slogi« doseganju višev, a je bil obenem tudi takorekot heroičen čin, kajti »Sloga« je izvajala obširni in tudi še za današnje razmere težki, veliko pevskega in orkestralnega znanja zahtevajoči Händlov oratorij »Samson«. Naravno, da ga »Sloga« sama z lastnimi silami ne bi zmogla, prišli so ji društvenemu orkestru nekateri člani Orkestra društva Gl. Matice na pomoč, solisti g. Pavla Lovčeta (sopran), g. Skerjot-Medvedova (alt), g. Gošić (tenor), g. Marjan Rus (bas), ki je pel dve partiji, zbor sam pa je štel okoli 80 lastnih moči v mešanem zboru.

Čez 12 let bosta pretekli dve stoletji odkar se je »Samson« prvokrat izvajal v Londonu in delo je izvajalo z velikimi masami orkestra in zbora, še dandanes tako silno in prepričljivo, kot nekdanj. Händel, najbolj svetaki izmed triumvirata sedanje dobe: Bacha, Bebe in Glucka, najbolj univerzalni muzik, tip umetniške gosposke nature ostane nesmrten v oratoriju. Vse njegove opere, nebroj jih je, ki so nastale da bi rešile propast italijanske opere, so poslabšane. Ako bi on sam ne uvidel, da je bil njegov boj za italijansko opero brezuspešen, pa ne bi nikoli kot nekaj njen protitež začel ustvarjati oratorije, katerih glasbena forma je prav za prav v njem našla najvišji izraz. Dasi je bil po rodu Nemec, časte Angleži, katerim je posvetil večji del svojega obsežnega glasbenega delovanja, v njem svojega največjega muzika.

Dandanes je težko reči, kakšni so bili oratoriji Händla svoj čas. Chrysander, njegov največji poznavalec zahteva, da se tako ritmično, kot dinamično približajo vseh beograjskih ženskih društev. Žeteli bi bilo, da se udeležijo konference čim več Slovenk. Zlasti opozarjamo na to pripravljali odbor za Organizacijo visokotek in onega za udrženje akademsko izobraženih žen. Ali ni sramotna upoštevanost, da se še nobene ženskega kongresa ni udeležila Slovenka z akademsko izobrazbo?

orkester orgel. Harmonij je le ravno nadomestilo za nje, da včasih sveni to nadomestilo banalno. Ali se res ne dajo postaviti v Unionski dvorani končno vendar enkrat le orgle? Dvorana bi žanjim pridobila 100 odstotkov.

»Sloga« zbor se je z nemalo vnemo posvetil študiranju oratorija, ki od zbora zahteva polnosvoja, točnega ritma, eksaktnosti in prožnosti. Mladi, a podjetni in neutrudni zbor je svojo nelahko nalogo rešil prav imenitno. Istotako orkester, a v največji meri solisti, ki so morali premagovati uprav virtuosno pisano lepotečno petje (Ziergesang) tedanje dobe v svojih številnih arhivih in recitacijah.

Izvajanje »Samsona« je bilo enotno, v visoki meri stilno in je privabilo v Union neverjetno mnogo poslušalcev, ki so po vsakem izmed treh delov izkazovali dirgentu, solistom, zboru in orkestru z živahnim ploskanjem svojo hvaležnost za izredni užitek. »Sloga« se je pod vodstvom g. H. Svetela v najkrajšem času, z neverjetno naglico, razvila v vsestranski respekt vzbujajoč koncertni faktor!

Slovenci v Ameriki

V La Salle, država Illinois, je v zadnjih treh mesecih smrt pobrala mnogo Slovencev. 14. januarja je umrl 62letni France Petelin, doma iz Sela pri Dobovem na štajerskem. Podlegel je srčni kapi. V Ameriki je bival 28 let. — 15. januarja je Januza Bratkovič umrla žena. — 13. februarja je umrl France Horvat, star 57 let in doma iz Regerče vasi pri Novem mestu. Zapuščila je ženo in več otrok. — 15. februarja je umrla Ivana Verderber, doma iz okolice Semeča. Zapuščila je moža in štiri otroke. — 22. februarja je v kraju Jonesville umrla Ivana Komar, stara 65 let in doma iz Vač. V Ameriki je bivala okrog 30 let. — Družini Brate v La Salle je umrl 2. aprila 6 mesecev star sinček Albert.

V Chicagu se je pri delu smrtno ponesrečil Anton Brinovic. Pokojni je bil star 32 let. — Tedak udiarec je zadel tudi Brulčovo rodbino v Milwaukee. Umrla je je 20 let stara hčerka Josipina; podlegla je jetiki. — Družini Josepa Riffa v Jolietu je umrl najstarejši sin Josip, star 13 let. V Hibbingu, država Minnesota, so 18. marca pokopali France Dolinarja. Pokojni je bil rojen v vasi Terboje, pošta Smlednik. V Ameriki je bival 20 let. Dolinar je bil zaposlen v rudniku. Pred petimi meseci mu je vrtni stroj odrgal palec leve roke, nastalo je zastrupljenje in Dolinar je moral v bolnico. Vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Pokojni je zapustil ženo, štiri hčerke in sina. — V Duluthu, država Minnesota, je v bolnici umrl Maks Robinik, rojen v Lučah pri Mariboru leta 1881.

Sokol

Uprava šolske župe Ljubljana poziva vsa ljubljanska in okoliška šolska društva, da naj se odzovejo povabilu gospoda komandanta dravske divizijske oblasti in udeležijo v čim večjem številu članov v kroju »Djurđevdanskega uranka«, ki ga proslavi ljubljanska posestva jutri 6. maja. Zbor članstva je jutri ob 4.45 zjutraj pred Oficirskim domom na Taboru, odhod na vojaško vežbališče točno ob 5. zjutraj. Proslava se konča okrog 9. uro, kar je povratek v Ljubljano. Pozivljamo vsa br. društva, da store vse, da bo udeležba čim večja. — Zupna uprava.

Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo, da se udeležijo v kroju Jurjevanja ljubljanske garnizije jutri dne 6. maja. Zbirališče ob 4.45 na Taboru, odhod z vojaštvom točno ob 5. uri na vojaško vežbališče; povratek med 9. in 10. uro. Bratje, udeležite se te lepe, tradicionalne svečanosti v čim večjem številu. Zdravo!

Ljubljanski Sokol opozarja in vabi svoje članstvo in naraščaj, kakor tudi članstvo in naraščaj ostalih ljubljanskih sokolskih društev na predavanje art. pukovnika brata Ljube Novakovića, ki bo v četrtek 7. t. m. ob 8. zvečer v mali dvorani v Narodnem domu. (Vhod iz Bleiweisove ceste.) 225/n

Sokol i javlja svojemu članstvu in prijateljem, da je za sanacijo dolgov Tabora med bratskim češkoslovanskim sokolstvom nabrana podpora došla. Srečno je zaključen prvi del smeje in velikopotezne akcije za rešitev Tabora z velikodušno pomočjo mestne hranilnice ljubljanske in bratske ČOS. Sokol i se raduje tega uspeha in ga hoče na najodstojnejši način praznovati s tem, da bo podvojil vse svoje sile v smeri h končnemu cilju h popolni osamosvojitvi in osvoboditvi Tabora, ki nam bo odselek kot prej dragoceno nasledstvo vseh naših predobrih bratov in sester, ki so z občudovano umnostjo ustvarili to mogočno in ponosno trdnjavo sokolstva. Kot uvod v svečanosti vabimo vse svoje članstvo in prijatelje, da se v znak radošti nad tem prevažnim dogodkom društvene zgodovine v dne 7. do 14. maja 1981 vpišejo v spominsko knjigo, ki bo ob poslovnih urah v društveni pisarni v ta namen na razpolago. Častitajote bodo pozdravljale v teh dneh državne trobojnice in češkoslovanska zastava. Zdravo! Uprava.

Materinski dan in sestre Sokolice. Jugoslovanski ženski savez priredi v nedeljo 10. t. m. po vseli državi materinski dan. Pozivam vse sestre, naj ženskim društvom, ki organizirajo proslavo tega dne, pomagajo pri vseh prireditvah in naj s tem zagotovijo materinskemu dnevni najpovolnejši uspeh. Ne odrecite nobene pomoči, ki jo zaprosijo od vas prirejevalke tega dne! Mislimo na svoje matere z ljubečim srcem in z blagim spominom! — Zdravo! — E. Gangl, I. nam. star. S. SKJ.

Prijateljstvo. — Oprostite, da je moj daljni sorodnik pobegnil s tvojo ženo. Vedno sem mislil, da tu je tvoj najboljši prijatelj. — Saj tudi on, samo da tega še ne ve.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 5. maja 1931, katoličani: Pij, pravoslavni: 22. aprila, Desirad. DANASNJE PRIREDITVE. Drama: Pri bečem konjicku. E. Opera: Slegurica. Kino Matica: Naneta. Kino Ideal: Ljubezen na 60 HP. Sklopčno predavanje SPD o deželi Togo, Ob 20. v Unionu. Sklopčno predavanje o borbi proti jetiki ob 19. v dvorani OUZD. DEŽURNE LEKARNE. Danes: Kuralt, Gosposvetska cesta. Sušnik, Mariljin trg.

Našla se je zlata verižica z obeskomo. Dobi se v dopoldanskih urah v redakciji »Slov. Naroda«.

Zmajev steg skavtov razpuščen

Uprava dravske župe skavtov in planink v Ljubljani je na svoji 24. redni seji 4. t. m. na predlog vodstva stega skavtov v Ljubljani in na osnovi pritožb iz javnosti uvidela potrebo, da razpusti Zmajev steg skavtov v Ljubljani. Istočasno se je sklenilo, steg nanovo ustanoviti ter ga tako organizirati, da bo skavtski ideji v čast, državi pa v korist. — Pripravljalni odbor tvori: starešina dravske župe skavtov Kunaver Pavel, ravnatelj meščanske šole; načelnik dravske župe skavtov Zor Miroslav, učitelj; Kunčič Avgust, kapetan I. raz. v pok.; Skrlak Vladimir, cand. iur.; Krofka Miloš, stud. inž.; Avčim Marij, stud. gym.

Člani, ki nameravajo brezpogojno sponšovati in izpolnjevati skavtsko obljubo in skavtske zakone, se sprejemajo nanovo v dvorani hotela Tivoli v soboto 9. t. m. od 16. do 18. (mlajši od 1 let v spremstvu staršev ali z njih pisarnim privolenjem). Bivši člani ne plačajo vpisnine, za nove je vpisnina 10 Din.

Cim člani razpuščenega stega zvedo o razpustitvi, naj ves inventar, ki ga imajo doma, takoj oddajo v skavtski sobi hotela Tivoli. V slučaju, da se to ne zgodi, bo pripravljali odbor prisiljen obrniti se na šolske in druge oblasti. Naredba stopi v veljavo z dne 6. maja t. l. Uprava dravske župe skavtov in planink v Ljubljani.

Ga. Thierry-Kavčnikova na gostovanju

Graški operni ansambl je priredil v Lincu dve predstavi: Puceljstvo »Tosco« in »Bisotovo« »Carmen«. Za Carmen so povabili našo pevko go. Vilmo Thierry Kavčnikovo, ki je s svojo tudi v Ljubljani opetovano priznano kreasjo šela res nedejen, velik uspeh pri naši publiki in kritiki pa tudi pri graških merodajnih gledaliških faktorjih. »Lince Volksblatt« piše: Vilma Thierry je bila glasovno in igralski siljuna ter dokazuje njena kreasja, da je pevka visoko muzikalna. Predstava je bila prvredna! »Léna« »Tagblatt« piše: Z Vilmo Thierry smo spoznali izvrstno, glasovno bogato pevko, ki daje svoj Carmen ne le odlično senenost, nego tudi temperamnt in strastnost. Tudi v kostumih je bila izvrstna. Tretji list pa piše: Ob gostovanju Baklanova smo spoznali od temperamenta kipečo Carmen, Vilmo Thierry. Njena Carmen je dosledno zgrajen tip vlaguge, prazenske, ki je polna neukrotljivih strasti; tudi glasovno ji je partija polna barv.

Zagrebški »Morgenblatt« pa prinaša iz Linca poročilo, da je bila gospa Thierry Kavčnikova na temelju njenega velikega uspeha v Lincu povabljen v Gradec na stalno gostovanje v prihodnji sezoni. Vabilo se bo lahko odavala, ker ima več partij nastudiranih v nemščini. Samo — popolnoma vreti jo si ne pustimo! Pevke tolikoga repertoarja mezosopranskega in sopranskega značaja in tako izrazite igralske si ne damo odvesti v tužino.

Radioprogram

Sreda, 6. maja.

Opoldanski program odpade; 18: Radiokvintet; 19: Literarna ura: Gustav Striša bere drobne novele; 19.30: Dr. N. Preobraženski: Ruščina; 20: Samospevi gđe. Milene Verbič; 21: Valčkova ura, igra Radiokvintet; 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 7. maja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 14.30: Otroška ura, radio-tetka; 18: Plošče; 18.30: Drago Ulaga: Gimnastične vaje; 19: Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina; 19.30: Dr. Reya: Vremenslovoje; 20: Pero Horn: Duševna vzgoja otrok; 20.30: Koncert pevskega društva »Ljubljanski Zvon«; 21.30: Fagot-solo s klavirjem; 22.30: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Dnevne vesti

— Registriranje skrajšanih in dogovorjenih naslovov. Uradno se razglasi: Po čl. 53 pravilnika za telegrafsko službo v notranjem prometu lahko obstoji naslov brzojavke samo iz dveh besed, od katerih prva označuje ime naslovnika, druga pa naslovni kraj. Da pa se brzojavka lahko izroči pravočasno in pravemu naslovniku, treba, da obsega naslov vse potrebne podatke, ki morajo biti zlasti popolni za večja mesta. Če teh podatkov ni, pade odgovornost na pošiljatelja, ako se brzojavka ne dostavi pravočasno ali pa izroči komu drugemu in podobno. In prav zato stranka lahko prijavi pošto svoj skrajšani naslov, ker se ob prijavi registriranja skrajšanega naslova vpiše tudi njen popolni naslov, tako da se nikakor ne more zgoditi, da bi se ji ne dostavila brzojavka. Češ da je bil naslov nezadosten. Občinstvo se opozarja na te okoliščine in se mu priporoča, da v lastnem interesu prijavlja skrajšane naslove.

— Razpisane službe. OUZD v Zagrebu razpisuje natečaj za popolnitev enega mesta pravnega referenta kategorije A položaja V, dve mesti uradnikov knjigovodstvene stroke kategorije B položaja V, dve mesti uradnikov knjigovodstvene stroke kategorije II položaja VI, enega mesta uradnika statistične stroke kategorije B položaja VII, treh mest uradnikov pisarniške stroke, kategorije C položaja VIII in enega mesta sluga kategorije D položaja IX. Prošnje je treba vložiti do 21. t. m. do 12. ure.

— Velik uspeh naših letalcev v Plzni. V Plzni se je vršil tri dni trajajoči mednarodni letalski miting, ki je dosegel v nedeljo svoj vrhunec z močnimi manifestacijami evropskega letalstva. Vreme je bilo vse tri dni lepo, kar je mnogo pripomoglo, da je dosegla letalska prireditev tako velik uspeh. Popoldne je krožilo nad mestom 25 letal vseh tipov v slikovitih skupinah. Tri jugoslovanske letala so morala še pred polnem odleteti nazaj v domovino. Po sklepu sportske komisije in sodniškega zbora českoslovaškega Aerokluba je bila podeljena nagrada českoslovaške republike našemu letalcu inž. T. Sondermajerju, nagrado zunanega ministra dr. Beneša je pa dobil tudi naš letalec dr. Andra Mitrovič.

— Darila za bolnega brata Josipa Jurčiča. Za bolnega, 84-letnega Antona Jurčiča, brata pisatelja Josipa Jurčiča, so poslali našemu uredništvu: gđc. L. K. v Ljubljano 50 Din, g. K. B. v Celju 50 Din, g. D. D. v Mariboru 50 Din, g. A. K. v Ljubljani 50 Din in X. Y. iz Ljubljane 20 Din. Plemenitim darovalcem se iskreno zahvaljujemo in želimo, da bi naših mnogo posnemovalcev. Nadaljne prispevke sprejema naše uredništvo, ki jih izroči v nedeljo bolnemu in v veliki bedi se nabačajočemu Antonu Jurčiču.

— Gospodarski tečaj »Kmetijske prosvete« v Laškem. »Kmetijska prosveta« priredi v nedeljo 10. maja t. l. ob 8. uri dopoldne socialno - gospodarski tečaj v prostorih slovenske šole v Laškem, na katerem bodo predavali gg. Ivan Pucelj, minister v pokojni in član Vrh. zbir. sveta, dr. Jože Bohinjec, ravnatelj OUZD, in Franc Gorican, posestnik in kmetijski strokovnjak. Po predavanjih se bo izvoili tudi poudor »Kmetijske prosvete« za laški okraj. Odbor »Kmetijske prosvete« vabi k članstvu udeležbo prebivalce iz vsega okraja.

— Oddaja del pri adaptaciji objektov I. II. in III. vojašnice v Vojvodni Mitinži v Mariboru se bo vršila potom ofertne licitacije 20. t. m. pri inženjerskem oddelku komande dravske divizije oblasti v Ljubljani. Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoj pa pri omenjenem oddelku.

— Oddaja gradbenih del za zgradbo ceste Sv. Peter - Ložane III. del se bo vršila potom ofertne licitacije 9. t. m. pri sreskem cestnem odboru v Mariboru (Koroška cesta 26/II). Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, nalet, proračun in pogoj pa pri omenjenem odboru.

— Oddaja zakupa železniške restavracije na postaji Osijek se bo vršila potom ofertne licitacije dne 20. maja t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu. — Oglas je na vpogled v pisarni ZOI v Ljubljani.

— Na svatbi gđc. Marice Pretnar - Jerinove pri Sv. Nežl pri Koverju so zbrali svatje za Osrednjo protituberkulozno ligo 120 Dn. Požrtvovalni Koverjanom se za lep dar najlepše zahvalujemo in želimo, da bi jih posnemali tudi drugod.

— Flornogavice, jamčeno trpežne, došle pri Šterk nasl. Karničnik, Ljubljana, Stari trg št. 18.

— Na binkoštni ponedeljek vsi na plesno veselico k »Zupanovi Permetovi jami«, kjer se bo proslavila petletnica odkritja te jame. Zato bo ta dan velika plesna veselica s lepim sporedom. Izstopna železniška postaja Grosuplje.

— Kaj menite? Ali bi se ne dalo tišega prostora pred sprejemnim poslopjem ljubljanske javne bolnice tlakovati s kamnitimi ploščami, da bi ljudem, ki obiskujejo bolnike ali imajo drugače opravka v bolnici, ne bilo treba gaziti po blatu in snegu?

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Že včeraj je kazalo, da se bo vreme zboljšalo, dasi je še po mnogih krajih deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu 21,3, v Beogradu 20,7, v Splitu 20,4, v Sarajevu 20,3, v Skoplju 19,4, v Mariboru 18,8, v Ljubljani 18,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,9 mm, temperatura je znašala 7,2.

— Popravek. Včeraj smo poročali, da je delavec Ivan Zore z nožem sunil Mirka Jordana in pobegnil v Zagreb. V naglici je nastala zamenjava imen. Jordan je sunil Zoreta v pleča in glavo ter ga lažje poškodoval, potem je pa pobegnil.

— Zopet junak noža. V Lahovčah so se včeraj v gostilni stepli fantje, med prepitjem in pretopom je pa nekdo sunil z no-

žem med desna rebra 28 letnega žagarja Janeza Gerkmana iz Lahovč. Težko ranjenega fanta so morali prepeljati v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

— Pes ugriznil otroka. V Radovljici je včeraj popoldne ugriznil pes posestnika Tomžeta 4 letnega domačega sinčka v levo stran lica in mu nevarno poškodoval levo oko. Otroka so morali prepeljati v bolnico.

— V bolnico je moral tudi župnik Adolf Knop iz Vranje peči, kateremu je neki paglavec vrzel kamen v desno oko.

— Električni tok ubil delavca. V rudniku Poldenica pri Murskem Središču se je pripetila v nedeljo zvečer težka nesreča, katere žrtev je postal 21 letni rudniški delavec Dragutin Premec iz vasi Glogovca pri Koprivnici. Premec je bil zaposlen pri zavodu za črpalke, na nepojasnjen način je pa prišel v stik z močnim električnim tokom, ki ga je ubil. Zdravnik dr. Puric je sicer nevarnemu fantu takoj priskočil na pomoč in ga hotel z umetnim dihanjem rešiti, toda ves njegov trud je bil zaman.

— Senzacionalen proces v Subotici. Pred sodiščem v Subotici se je včeraj začela senzacionalna razprava proti bivšemu direktorju Eskomptne banke v Adi Gezi Weissu, ki je leta 1929 poveril pol milijon Din in pobegnil na Madžarsko, kjer so ga prijeli in na intervencijo naših oblasti poslali nazaj v Subotico. Dr. žavno pravdnstvo je poleg Weissa obtožilo tudi člana upravnega odbora, češ, da so v letih 1926, 1927 in 1928 sestavljali napadne bilance in zakrivilji polom banke. Vsi obtoženci so že dve leti v preiskovalnem zaporu.

— Strašen zločin. V vasi Raščane pri Imotskem v Dalmaciji je bil te dni izvršen grozen zločin. Posestnik Mijo Prgommet je osmrtno streljal na svojo ljubico Milico Kovačević in jo ubil, nato je pa odšel v stanovanje svoje žene Mare in ji s sekiro odsekal glavo. O vzroku groznega zločina krožijo razne verzije. Kovačević je bil baje zaljubljen v Milico in je zato spodil svojo ženo. Ker ga pa Kovačevićeva baje ni marala, se je vrnil k ženi in jo prosil, naj se pobota z njim. Ker ga ni hotela ušlišati, je Prgommet sklenil osvetiti se obema, kar je tudi storil.

— Prva žrtev Save v Zagrebu. Včeraj je Sava pri Zagrebu zahtevala prvo letošnjo žrtev. Dinar Stjepan D. se je vozil s sinova Milutinom in Dragutinom v čolnu po Savi. Deroča Sava je čoln prevrnila in vsi trije so padli v vodo. Sinova sta se rešila, oče je pa utonil. Njegovo truplo so že potegnili iz vode.

— Obledela obleka barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca aprila 1931 sledeče prispevke: I. Podružnice: Rače 700.—; Ribnica na Pohorju 118.— Din; Trbovlje 616.— Din; Novomesto 915.— Din; Kranj 1.000.— Din; Celje 1.480.— Din; Celje 2.400.— Din; Ljilja 1.500.— Din; Petrovče 500.— Din; Ljubljana mestna 1.151,75 Din; Ljubljana, šentlakovska-trn. 100.— Din; skupaj 13.480,75 Din. II. Nabiralniki: podr. Ribnica na Pohorju 69,50 Din; Dr. J. Krašovec, Celje 20.— Din; skupaj 89,50 Din. III. mensignor Toma Zupana sklad: podr. Kranj 400.— Din; podr. Ruše 150.— Din; skupaj 550.— Din. IV. Razni prispevki: M. Tičar, Ljubljana 50.— Din; Dr. J. Sajovic, Kočevje 50.— Din; J. Baboh, Ljubljana 50.— Din; Jos. Christof, Ljubljana 20.— Din; Dr. T. Kogoj, Jesenice 24,40 Din; Dr. T. Borko, Ljubljana 50.— Din; Dr. C. Gregorin, Ljubljana 20.— Din; A. Lajovic, Tržič 10.— Din; M. Vale, St. Jernej 50.— Din; A. Brenič, Ptuj 50.— Din; Dr. L. Grabelnik, Ribnica 30.— Din; A. Koder, M. Sobota 50.— Din; Iv. Martine, Ljubljana 20.— Din; A. Jeras, drug, Ljubljana 10.— Din; M. Zore, Crni potok 100.— Din; A. Kolšek, Maribor 50.— Din; županstvo G. Logatec 100.— Din; Iv. Ogrin, Laverca 100.— Din; mestna hranilnica, Novomesto 500.— Din; mestna hranilnica, Slov. Bistrica 100.— Din; F. Stiglic, Bošnja 20.— Din; A. Cvenkel, St. Peter 25.— Din; posojilnica, Kranjska gora 20.— Din; neimenovan 100.— Din; Iv. Rozman, Ljubljana 50.— Din; Kl. Vončina, Ljubljana 50.— Din; A. Jenko, Ljubljana 200.— Din; mladina, Ižakovec 30.— Din; M. Domicelj, Rakel 100.— Din; Ljub. kreditna banka 1000.— Din; skupaj 3.029,40 Din. Vsota vseh prispevkov 17.144,65 Din.

Iz Ljubljane

— Iz Glave si razbijajo na Gospodarski cesti. Pred Kolzejem na Gospodarski cesti pade skoraj vsak dan do 10 kolesarjev. Kriv seveda ni nihče, vsak mora sam sebi pripisati nezgodo. Če si pa stvar ogledamo malo natančneje, vidimo, da so nezgode krivi samo tisti, ki bi morali cesto posuti, pa tega ne store. Ob tramvajskih tirnicah je cestišče deloma tako obrabljeno, da tirnice strle iznad cestišča po cel decimeter. Ako kolesar ali motociklist križa tirnico na takšnih kritičnih krajih, je velika sreča, če mu vozila ne izpodnese, zlasti če, če pravočasno ne opazi prosto strleče tirnice. Nevarnost je tem večja, poudči, ko ni tako lahko opaziti vsake cestne kotanje. Kot rečeno, nevarnost so tam na dnevnem redu in v nedeljo si je prebil glavo motociklist Peterca, kot smo že poročali. Vsega tega pa bi ne bilo, če bi nasuli v kotanje ob tiru za dve samokolnici gramoza. Najbrž sta dve samokolnici gramoza dražji kot človeško življenje. Treba je pač kalkulirati.

— Iz Trnavjski tir v Selemburgovi ulici bo izpeljan nekoliko drugače kot se je prvotno mislilo. Dvojni tir je izpeljan od pošte do Knafljeve ulice tako, da bo na križišču obeh ulic enojni tir, kar je zaradi voznega prometa zelo umestno. Enojni tir leži potem do hiše št. 4 ob desni strani ceste. — Desna stran je ob pošti, ker se Selemburgova ulica začne pri

Zvezdi. — Od št. 4 naprej proti Zvezdi sta pa zopet dva tira. Kako bodo tiri izpeljani, se je videlo že prej po betonirani podlagi. Cestišče so namreč zbetonirali samo tam, kjer leži tir.

— Iz Prometa na državni cesti v Zg. Šiški ustavljen. Županstvo Zgornje Šiške razglasi: Državna cesta v Zg. Šiški se bo radi gradbenih del cestne železnice jutri ob 7. jutrtja za javni promet do nadaljnjega zaprta. Od tega dne naprej se bo vršil ves promet po banški cesti skozi: Zapuže, Dravljice, Zgornjo Šiško do stare cerkve sv. Jerneja in od tam zopet po državni cesti proti Ljubljani ali obratno. Na obeh krajih ceste v šolskih ter na ovinkih je voziti 6 km na uro. Občinstvo se opozarja na nevarnost velikega prometa radi ozke ceste. Šolski otroci naj uporabljajo za dohod v šolo stranska pota. Od Zgornje Šiške do Dravljic je na severovzhodni strani ob banški cesti določen 3 m širok pas za pešce, katerega pa ne smejo vstopati vozila.

— Iz Cesta ob uršulinkah je še vedno zelo razkopana. Plinovod leži v desni strani ceste, od koder ga bodo prestavili na levo stran, k hišam. V to svrhu zdaj prekopavajo cesto, da odkoplijejo staro plinsko cev. Stare cevi zaradi demolaranja ne bodo več uporabne, zato bodo položili nove. V parku pri občestnih kostanjih pa polagalo betonske cevi za električni kabel. Delavci mestne planarne so danes prikopali jarek do spomenika pred cerkvijo.

— Iz gledališke pisarne. Prva repriza Klabundove igre »XYZ« bo jutri za red B. »Dom osamelih žena« se ponovi zadnjič v letošnji sezoni v četrtek za red B. — V nedeljo popoldne ob 15. se ponovi v opernem gledališču misterij »Sleherik« po znanih cenah. — Na praznik 14. t. m. popoldne ob 15. vprizori naša drama »Spicajev narodni igra« »Miklova Zala«. Nastopijo člani prosvetnega društva iz St. Jakoba in Rožu na Koroškem. — Opera vprizori drevo »Snežurčica« za red B, jutri ponovi opereto »Oj ta preštantana ljubica« za red B, v četrtek pa nastopita naša prvaka Šimenc in Krizaj v »Lohengrinu«. Predstava bo za red C.

— Občni zbor Ljubljanske borze. 28. t. m. ob 16. se bo vršil v borznih prostorih v Trgovskem domu VI. redni letni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote z naslednjim dnevnim redom: Po zdrav predsednika, poročilo borznega sveta o poslovnem letu 1930, poročilo finančnega odbora, odobritev bilance in podelitev razrešnice borznemu svetu ter volitve 5 članov borznega sveta, 5 članov, finančnega odbora in 13 članov borznega razrešnišča. Če bi občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil drugi občni zbor 8. junija ob istem času in z istim dnevnim redom ne glede na število udeležencev.

— Iz Zanimivo skioptično predavanje o deželi Togo v Afriki priredi SPD drevo ob 20 v veliki dvorani hotela Union. Predvaja g. Leon Poljanec iz Maribora. Vsebinska predavanja: Opis potovanja iz Hamburga v Afriko, opis Madeire, lov na slone v Konakri, krst na ekvatorju, prihod na suženjsko obal. Nadalje splošni opis dežele Togo in podnebja, potovanje z železnico v zaledje. Skioptične slike pa nam bodo pojasnjevale: pokrajine, naselbina Atakpame, kralj črnec, razna plemena domačinov, žene črnec, kako žive in kako se hranijo črnci, domačinski trgi, memice Hausov, črnka kot šivilja, predelovanje bombaža, vera domačinov, kako se združijo, pogreb domačina, igra z kamni, črnci — fotograf. Po kratkem odmoru nadaljevanje: domačinski ples, kinoekspedicijski raziskovalca g. Schomburgka, zgradba velike postaje za brezniki brzojav, predavateljstva lovska potovanja, opis živali, lov na povodnega konja, lov na leoparda. Tema je strogo objektivna, zanimiva in poučna.

— Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deca nudi v največji izbiri tverka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

— Iz Slavni Vaclav Talch, dirigent evropskega shovesa, bo dirigiral v ponedeljek 11. t. m. v uniojski dvorani koncert praške Češke Filharmonije. Ime slavnega mojstra nam je najboljši porok, da bo ponedeljski koncert višek letošnje precej bogate naše koncertne sezone. Prosimo p. n. občinstvo, da si kupi vstopnice takoj že v predprodaji. Nedvomno bo naval velik in bodo zadnje dni vstopnice gotovo poše. Zunanji udeleženci naj takoj naroče vstopnice pisмено pri Glasbeni Matici ali pa v Matici knjižarni. Vstopnice se dobe od danes naprej v Matici knjižarni.

— Iz O tuberkulozi predava šefzdravnik ljubljanske železniške direkcije g. dr. T. Čar v UJNZB v kinu Ljubljanski dvor drevo ob 18. uri. Predavanje je združeno s filmom. Vabljeni vsi!

— Iz Predavanje o protituberkulozi in kako učuvati deca pred to boleznijo v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti 20, se vrši danes ob 7. zvečer in ne ob 8., kakor so nekateri hsti pomotoma poročali.

— Iz Film o vesokolskem zletu v Beogradu. Jutri ob 21. bo premijera filma o vesokolskem zletu v Beogradu 1930. Film je domačega izdelka in nam predločuje v krasnih slikah in impozantni ponod sokolski armad k veslovanskemu sokolskemu zletu, ki se je vršil lani na Vidov dan v naši prestolici. Opozorjamo vse nacionalno čuteče občinstvo na premijero tega filma v kinu Ljubljanski dvor. Pri predstavi svira orkester Sokola I. Predprodaja vstopnic v kinu Ljubljanski dvor ob 10. do 12. ter ob 15. ure.

— Iz Šolska vodstva in film o vesokolskem zletu v Beogradu. ZKD naproša vsa šolska vodstva, da priljavijo čim prej zgled filma o vesokolskem zletu v Beogradu v tajništvo ZKD, Kazina, II. nadstropje, med

Za Vašo nežno polt

naj Vam bo pravilna nega prva briga. Ne da se opisati divnega občutka mladostne svežosti. ELIDA FAVORIT MILO ustvarja oni gladki, nežno rožnati teint, ki očaruje.

Umivajte se dnevno z ELIDA FAVORIT MILOM. Blága in dišeča pena tega mila deluje blagodejno na polt. Ako želite imeti čisto in nežno kožo, ne pozablajte prve zapovedi lepote:

ELIDA FAVORIT MILO

uradnimi urami od 9. do 12. in od 15. do 16. ure. Posebne šolske predstave se bodo vršile od jutri dnevno ob 11. uri dopoldne, ob 14. in 16. uri popoldne. Pri teh predstavah bodo cene za šolsko mladino možno znižane.

— Iz Kolesarsko in motociklistično društvo Sava v Ljubljani naznanja, da je njen ustanovni in zvesti član Anton Likonar nenadoma preminul ter prosi članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba, ki se vrši danes ob 16. iz mrtvašnice deželne bolnice. Težko prizadeti rodni naši iskreno sožalje.

— Iz Jurjevanje Ciril - Metodove družnice na ljubljanskem Gradu se vrši v nedeljo 10. maja.

— Iz Skioptično predavanje priredi ob prijli protituberkuloznih dni OUZD v Ljubljani v torek 5. maja ob 7. uri zvečer v uradovi dvorani, Miklošičeva cesta 20. Predaval bo g. primarij dr. Derč o protituberkulozni borbi in kako očuvati deca pred to boleznijo. Vstop prost. Vabimo k udeležbi vse.

— Iz Narobe svet. Dvorišče mestne stanovanjske hiše na Ahacijevi cesti je »dekorirano« s številnimi kamnitimi stebri: in robniki, da se otroci ne morejo na njem igrati, dočim pred hišo in okoli nje še zdi ni nobenega tlakovanega hodnika. Potem se pa ljudje čudite, če se otroci po prahu igrajo in požirajo bacile!

Idealizem med dijaštvom še živi

Lep dijaški večer v opernem gledališču — Uspešna vprizoritev ruske komedije »Miljenček«

Ljubljana, 5. maja. Vedno češče se čuje, da ni več idealizma med našo mladino in da se dijakji raje zanimajo za sport kot za knjige in vse tisto, kar je bilo ljudem prejšnjega kova ideal, vzvišeni vzor, za čemur so stremeli »s čistimi dušami in polnimi srci«. Težko je reči o tem kaj povsem objektivnega, kar je mlajših, lahko le povdarimo, da se je življenje od prejšnjih časov idealizma v marsičem izpremenilo, da nam je vzelo vero v vse tisto, kar je bilo v očeh prejšnjih generacij sveto in lepo. Ni čuda, da gledamo dandanes na življenje povsem drugače, saj je tudi življenje drugačno. Kar se pa tiče takozvanega dijaškega idealizma, moramo le ugotoviti, da ni izumrl in ker dostej ni, se nam tega ni treba več bati.

Smatrati je pač za idealizem, ako dijakli posveče vse svoje razpoložljive sile in čas, da stopijo pred javnost s še tako malo igrice, kajti tudi dijakji stavi življenje dandanes mnogo večje zahteve in je vsako delo loven njegovih dolžnosti združeno z rešitvami žrtvami. Zato moramo tembolj ceniti vprizoritev Tonviziinovega »Miljenčeka«, ki so ga naštudirali dijakli državne klasične gimnazije v Ljubljani, včlanjeni v srednješolski organizaciji »Zar«, in čigar premijera je bila sredi v opernem gledališču.

»Miljenček« se pozna, da je precej star ter v marsičem nesodoben, kajti dandanes so desetletja in celo leta velik prepad med danes in jutri, kaj šele komedija iz 18. stoletja. S tem pa ni rečeno, da bi ga moral odklanjati, če zaradi tega ne, ker je komedija, katere namen je vedno zabava, saj se menda dandanes še lažje smejemo ljudem 18. stoletja kot sami sebi. Res, marsičemu se dá oporekati, zlasti tistemu največjemu postavljanku plemstva v najbolj rosnato luč ter namerno smenjenju vlastilinstva obenem na drugi strani. Kajti vlastilinstvo in plemstvo imata dandanes v naših očeh isto moralno ceno. In ako se avtor poteguje za male ljudi, tedaj jih ne sme obenem zaničevati, češ, da so n. pr. kočijaži, svinjorejci itd. nekaka sodrga, oficirski pa polbogovi in uradniški posebejnica, od boga poslana oblast. Marsikaj je tudi naravnost za laze privlačnega, ter je sploh vse delo zgrajeno na dokaj šepavi logiki in zelo rahlo povezano med seboj. Dejanja samega prav za prav ni, pač pa prikazovanje oseb, odnošne karikature, kajti kar se godi, je

predvsem le več ali manj komedijantstvo, tista sentimentalna zgodba s Sofijo je pa silno primitivna in neoriginálna, takorekoč, brez repa in glave, skoraj v slogu srednjeveških grajskih gospodičen. Avtor je pač karakteriziral ljudi in življenje na zunanjo površno, kar se mu je popolnoma posrečilo, globljega humorja in sol pa manjka. Komedija je pač lahka stvarica. Nedvomno je pa zahtevala od igralcev precej truda, da so jo oživeli in tako prijetno razigibali. Pozna se režiserjeva roka, ki je vcepila v vso igro temperament, življenje. Dialog bi se pa smel tu in tam nekoliko črtati. Prevod B. Zihlerja je prvovrsten.

Dijaki so igrali z vso vnemo in ljubeznijo do stvari, vsak posebej se je hotel čim najbolj izkazati. Morda je bila igra baš zaradi tega nekoliko previhrava. Tudi starci so bili mladostni, ne sicer po maskah, pač pa zaradi prelahkih nog in preživih kretenj in mimike. Prostakova, čije vloga je bila najtežja, se je najbolje izkazala, njena igra je bila še najbolj naravna, samo včasih je bila malo preglašna in bolj »furijska« kot bi bilo treba. Prostakov ni bil dovolj enoten, včasih se je mnogo preveč pomladil, bil je pa dovolj simpatičen. Opažalo se je pač pri vseh, da se prav po južnjaško temperamenti, niti malo po rusko, kar je sicer poživilo igro, žal je pa deloma učinkovalo precej nenaravno. Skotimlin je skoraj še najbolj ustrežal, ker je igral povsem neprisluseno, dočim so nekateri nekoliko pretiravali, tako n. pr. Mitrofan (Miljenček), Kufelkin in Vralmann. Pravdin je bil res pravi birokratski tip prejšnjih stoletij s primesjo sodobne nadutosti. Škoda le, da je tudi njegova uradna strogo učinkovala v okviru harlekinad — komično, kar je pa predvsem avtorjeva zasluga. Sofja je bila dražestna, lahva nevesta, čemur je še pripomogla njena malo okorna a ljubka izgovorjava Starodum je nastopal dokaj gladko in do stojanstveno, samo malce premlad je bil. Milov, srečni ženin, je nastopal res kot pravi junak, morda še preveč junško. Ustrezala je tudi Jeremjeva.

Sploh so se vsi trudili dati najboljšo ter so bili deležni zaslužnega priznanja, s katerim občinstvo tudi ni štedilo. Gledališče je bilo izredno dobro zasedeno. Igralci in režiser so prejeli več vovenc in cvetja. Odsmoti so bili prijetno izpolnjeni z dijaško godbo.

Zane Grey

14

Skrivnostni jezdec

Roman.

Kmalu je pa zagledala cowboya, ki je jahal po stezi med travniki proti domu. Zelo počasi je jahal in vodil na uzdi še enega konja. Columbina je spoznala Lema tik predno je opazila, da vodi za seboj njenega konja. In to se ji je zdelo zelo čudno. Pogledala je natančneje in opazila, da njen konj šepa. Videti je bilo, da se komaj še vleče naprej. Vsa v skrbah je pohitela cowboya naproti in prispela je še pred njim do vrat v ograji. Prvo, za kar se je zanimala, je bil njen ljubljani mustang.

O Lem, Pronto je ranjen! — je vzkliknila.

Lem ni odgovoril; njegov resni obraz je povedal Columbini, da se je res nekaj pripetilo. Cowboy je bil ves prašen in tako truden, da se je kar opotekal.

Počakajte malo, — je dejal Lem. — Pronto jo je pošteno skupil. Požurite se in prinesite plateno krpo, da mu obvezem rane.

Columbina je odhitela po krpo in kmalu se je vsa upehana vrnila. Pronto je zarezgetal, ko je pokleknila k Lemu, ki je pregledoval krvave praske na mustangovih nogah.

— No, nič hudega ni, — je dejal Lem vesel, da konj ni težje ranjen.

— Oh, bala sem se, da ga je nabodel bik, — je pripomnila Columbina.

— Saj ni mnogo manjkalo, — je odgovoril Lem. — In če bi ne bil nekdo jahal, kot se ne vidi vsak dan, bi ga bil ta prokleti bik nabodel.

— Kdo je pa jahal? Ste mi rešili konja vi, Lem?

— Zbogom nisem bil jaz tako srečen.

— Kdo pa?

— Wils, kdo neki, in moral sem mu svečano obljubiti, da vam ne bom povedal — vsaj o njem niti besedice.

— Wils je rešil mojega konja? ... Kaj se je pa zgodilo, Lem? Zakaj ste tako čudni?

— Kaj še ne veste, kaj se je zgodilo danes? Kaj vam ni še nihče pravil o prepriku?

— Ne. Kaj — — kdo — —

— Stari Bill vam lahko pove vse. Zadeva z vašim konjem se je pričela takole: Jack — Neotesanec je prijahal k nam, ko smo bili baš zaposleni z zaznamovanjem živine; skočil je s svojim krampom čez ograjo na pašnik. S seboj je imel laso in začel je poditi konje. Med njimi je bil tudi vaš Pronto in ta prokleti bimbo mu je vrgel laso za vrat. Pronto se je pognal v dir, preskočil je ograjo in v naslednjem hipu se je pognal za njim divji bik. Konj je dirjal na vso moč, končno se je pa spotaknil ob vrh, padel, se pobral in zdril naravnost v suho grmečevje. In tam se je tako opraskal. Vsi smo bili daleč od njega. Bik je pa dirjal za njim in divje trčil. Wils je zaklical, naj mu da kdo puško, pa je ni nihče imel. Wils je jahal ko strela, da bi pravočasno pridiral tja in rešil vašega konja.

— Lem, to še ni vse, — je dejala Columbina resno, ko je cowboy utihnil. Predobro je poznala čiške običaje, da bi ne vedela, da v Lemovem pripovedovanju ni nobenega pravega poudarka za njegovo poparjenost; in njen ženski instinkt je slutil katastrofo.

— Hm, hm... Wils je s svojim konjem padel.

Lem je izgovoril te besede z vso naravno iskrenostjo pravega cowboya.

— Je ranjen?

— Cujte, miss Collie, — je protestiral Lem, — vašega konja bomo že izlečili. Ni vam treba obupati, pa tudi tako trdo prijemati bi me ne smeli.

— Lem Billings, zelo huda bom na vas, če mi takoj ne poveste vsega, — je izjavila Columbina odločno.

— Ah! — je odgovoril Lem oprežno. — Žal vam moram povedati, da je Wils precej težko ranjen. No, no, posebno hudo ni... Konj je padel na njegovo nogo. Kost ima zlomljeno. Nogo ima vso zmečkano. Sicer pa ni nič — zares nič hudega — častna beseda. Odpeljali so ga v Kremmling.

IV.

Samo en mož v Meekeru se je menda zanimal za vest, da se dobi pri farmarju Billu Belloundsu služba. Bil je mrtvaško blede mož nizke postave, ne mlad in ne star; in trdil je, da se piše Bent Wade. V Meekeru je bil prispel z dvema mršavima konjčema in skromnim tovorom.

— Od kod pa prihajate? — ga je vprašal krčmar, ko je gledal, kako se je pobrigal za svoja konjiča, predno je

mislil nase. Vprašanje je moral krčmar ponoviti.

— Iz Cripple Creeka. Kuhl sem zlatokopom, vmes pa pomagaj izprijeti zlato, — se je glasil odgovor.

— Hm! Tam ste morali vendar zaslužiti mnoge več kot bi mogli tu, če bi ne vem kako trdo delali.

— Da, tam sem prav dobro zaslužil, — je vzdihnil Wade.

— In zakaj ste šli proč?

— Sprli smo se zaradi zlatonosne žile in jaz sem bil edini, ki je preživel krvavo obračunavanje. Vse vam povem tako, kakor je bilo. — In Wade je sedel na bližnji zaboj, odložil staro, široko pokrivalo in začel praviti. Prikolavratil je postopač, ki so ga privabile njegove besede. Potem je prišel slučajno mimo zlatokop, ustavil se je in priključil družbi. Kot četrti poslušalec se je pojavil stari Kemp, vaški patrijarh, in tudi on je z zanimanjem poslušal zlatokopovo pripovedovanje. Wade je imel čudno magnetično moč v sebi, njegov jezik je bil obdaren z magnetično silo.

Pri železnih težkočah, spagi, zmanjšanjem občutka za tek, zapeki, pritisku na jeza, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec »Franz Josefov« grenčice takojšnje poživljenje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefov« vodo kot važen pripomoček proti grizi kakor tudi železnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sestanek na severnem tečaju

Dr. Eckener je podpisal zanimivo, obenem pa tudi dokaj pustolovsko pogodbo, o kateri bo govoril letos poleti ves civilizirani svet. Z znanim ameriškim polarnim raziskovalcem Hubertom Wilkinsom sta se namreč domenila, da se sestane v kraljestvu večnega snega in ledu tam gori nekje blizu severnega tečaja. Wilkins hoče doseči severni tečaj s svojo podmornico »Nautilus«, dr. Eckener pa z zrakoplovom »Grof Zeppelin«. Wilkins upa, da mu bo »Grof Zeppelin« med ekspedicijo pomagal in ga izdatno podpiral, obenem bi se pa lahko njegova ekspedicija v slučaju nesreče rešila na zrakoplov. Poleg tega hočeta Wilkins in dr. Eckener z zrakoplovom letati nad severnimi polarnimi kraji in obe ekspediciji se bosta medsebojno podpirali tako, da bodo rezultati tem ugodnejši, seveda če se ekspedicija sploh posreči.

Dogovorjeno je bilo, da obvesti Wilkins dr. Eckenerja po radiu takoj, čim se približa s svojo podmornico severnemu tečaju. Sele potem bi dr. Eckener s svojim zrakoplovom startal. »Grof Zeppelin« bi krenil naprej na zemljo Franca Jožefa, potem bi se pa dr. Eckener in Wilkins po radiu domeni, kdaj in kje se sestane. Dr. Eckener se spusti z zrakoplovom morda tu-

di na polarni led, zrakoplov bi mu pa pomagala potegniti na tla in pritrčiti posadka Wilkinsove podmornice. Zrakoplov bo seveda za ekspedicijo na severni tečaj primerno preurejen in opremljen. Dr. Eckener vzame s seboj več polarnih psov in sani. Psi bodo imeli v zrakoplovu posebne hišice, v katerih se bodo med poletom prav dobro počutili. V zrakoplovu bo tudi železno sidro, ki ga z električnim tokom segrejejo in vržejo na led, da se zapliči vanj in zamrzne.

Wilkins krene v nedeljo 10. t. m. s svojo podmornico iz New Yorka najprej v London, kjer ostane 14 dni, potem se pa napoti proti Spitzbergom. S Spitzbergom krene proti severnemu tečaju, ki ga hoče doseči sredi julija. Na krovu »Nautilusa« se udeležijo polarne ekspedicije tudi vnuk Julesa Vernea sir Robert Verne. Zanimivo je končno, da se udeležijo ekspedicije »Grofa Zeppelina« na severni tečaj tudi ženska in sicer novinarka lady Drummond Hay. Letos poleti se nam torej obeta zanimiva borba za severni tečaj, ki ga niso raziskovalci še nikoli tako energično naskočili, kakor ga kamijo zdaj. Imeni Wilkins in dr. Eckener jamčita, da bo borba z belo svingo res zanimiva in ostra.

Poslužite se sami

v na novo odprtem

avtomatičnem buffetu

»RIO«

v Ljubljani

Šelenburgova ulica

Vedno sveži,
nenadkriljivi
zendviči in zakuski
za mal' denar.
Prepričajte se!
Očarani boste!

Vedno sveže
pivo,
vino, likerji in
amerikanske
pijače!

Vse avtomatično.

Brez posebnega obvestila

Globooko užalosteni naznanjamo, da je naš iskreno ljubljani soprog, pre-dobri, skrbni oče, sin, brat, zet, svak, stric in bratranec, gospod

Mgr. Ph. Fran Šavnik

lekarnar in posestnik,

po kratki bolezn, v 54. letu svoje starosti danes, dne 4. maja, ob 9.30 uri, previden za pot v večnost, nenadoma izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega nam pokojnika bo v sredo, dne 6. maja 1931, ob 17. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 7. maja, ob 8. uri v tukajšnji farni cerkvi.

Nepozabnega nam pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Kranju, dne 4. maja 1931.

Slavka Šavnik roj. Kavčič, soproga; Bogo, Vida in Franek, otroci; Leopoldina Šavnik roj. Jugovic, mati, in vse ostalo sorodstvo.

NOVOST — ČASTNIKI!
Waller Express, Stari trg 18, je vpeljal specialni oddelek za likanje, kemično čiščenje in popravljanje uniform. — Likanje Din 18.—. Izvršitev v 24 urah. 1512

ŠIVILJA
samostojna v damski konfekciji, se sprejme, lepa soba na razpolago. — Dopise na upravo lista pod »Konfekcija 1510«.

»INDIAN SCOUT«
s priklopo, komplet, poceni prodam ali zamenjam za novejši model proti doplatilu. — J. Cirnski, Cateč, p. Brežice. 1509

HIŠO
s 3 sobami, stalno vodno močjo in prostorom za poljudno obrt, blizu kolodvoru in sredi vasi, v večjem industrijskem kraju prodaja za 30.000 Din Luka Sevnik, Radomlje pri Kamniku. 1508

KARTONAZNE DELAVKE
(vodnice partij) izučene in vsi, sprejem. — Ponudbe na štampiljo Rott, Ostjsek, Pejačevičeva 29. 1507

BUKOVA DEVA
TRBOVELJSKI
PREMOG
pri št.
»KURIVO«
LJUBLJANA, Dunaj-
ska cesta št. 33
(na Balkanu)
Telefon 34—34

TRAME
stropnike
raznih dimenzij, popolnoma suhe, tma v zalogi
»Mirija«, d. z o. z.,
LJUBLJANA,
Dunajska cesta št. 46
Telefon št. 28—20, 25—95.

OTVORITEV GOSTILNE

Cenj. občinstvu sporočam, da sem 3. maja t. l. prevzel gostilno »Vinska trta«, Ambrožev trg št. 1. Točil bom prvovrstna dalmatinska, vilska in kaštelanska vina.

Se priporoča

Filipovič

Zanatska banka
Kraljevine Jugoslavije A. D
Podružnica Ljubljana

je z dnem 4. maja t. l. pričela s svojim poslovanjem v lokalih na Dunajski cesti št. 31 (hiša Zidarjevih dedičev). Telefon 30—20.

Podeljuje kredite obrtnikom, obrtnim kreditnim zadruham in lombardira državne vrednostne papirje.

Sprejema hranilne vloge z in brez odpovedi. Otvarja tekoče in žiro račune in izvršuje vse ostale bančne posle.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«